

برجسته‌ترین اقدامات حقوقی تأمین اجتماعی در دولت مردمی

اقدامات قانونی در راستای تحقق رد دیون دولت به سازمان تأمین اجتماعی، بازنگری، اصلاح و تنقیح قوانین و مقررات، تشکیل کمیته مشترک آسیب‌شناسی تأمین اجتماعی با دیوان عدالت اداری، حذف دعاوی دارای فراوانی و بسترسازی طرح پرونده‌های دعاوی ادعای اشتغال سوابق در شعب، بخشی از اقدامات حوزه معاونت حقوقی، مجلس و امور بین‌الملل سازمان تأمین اجتماعی در ۲,۵ سال اخیر را شامل می‌شوند.

این در حالی است که فعالیت‌های حوزه وظایف این بخش نظیر دفاع از دعاوی مطروحه در دیوان عدالت اداری، تنظیم قراردادهای سازمانی و عملی شدن اجرائیات، دفاع از دعاوی مطروحه علیه تأمین اجتماعی در محاکم دادگستری، بررسی‌ها و پاسخ به استعلامات حقوقی از مراجع درون و برون سازمانی، بررسی پیش‌نویس بخشنامه‌های سازمانی و طرح‌ها و لوایح ارسالی از سوی دولت و مجلس نیز در حوزه حقوقی این سازمان در حال انجام است.

تنقیح، تلخیص و

روان‌سازی بخشنامه‌ها

طرح تنقیح، تلخیص و روان‌سازی بخشنامه‌های تأمین اجتماعی با هدف جامعیت و یکپارچگی قوانین، رعایت اصل قانون‌مداری و انطباق بخشنامه‌ها با قوانین موضوعه، رعایت اصل جامعیت و فراگیری از طریق مهار تورم بخشنامه‌ها و دستورات اداری و شناسایی و حذف موارد هم‌پوشانی، متعارض و تکراری و رعایت اصل شفافیت، در سال ۱۴۰۰ در اولویت کاری این سازمان قرار گرفت. در این طرح تعداد ۲۰۰۰ بخشنامه با حضور صاحب‌نظران و ذی‌نفعان اعم از کارفرمایان و اتاق اصناف و در ۴۰ بخشنامه موردی جمع‌بندی شد.

همچنین جلوگیری از انباشت بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های تکراری، مشابه و مغایر و اطلاع‌شرکای اجتماعی سازمان از حقوق و تکالیف خود و رضایت بیمه‌شدگان و کارفرمایان و حذف، اصلاح و جایگزینی مقرراتی که با اصلاح قوانین، منسوخ و ناکارآمد شده نیز از مزایای این طرح محسوب می‌شود. در اجرای این برنامه سازمان موفق به اخذ گواهینامه تأیید تجربه موفق از سوی ایسای رقابت با سازمان‌های عضو در منطقه آسیا و اقیانوسیه ۲۰۲۱ شد.

از جمله مهم‌ترین بخشنامه‌هایی که در سال قبل صادر شده می‌توان به موضوعات بیمه بیکاری، سوابق خدمت نظام وظیفه و حضور در جبهه، بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، مستمری بازماندگان، ماده (۶۶) قانون تأمین اجتماعی، ماده (۹۰) قانون تأمین اجتماعی، هیأت‌های تشخیص مطالبات، از کارافتادگی، مستمری بازنشستگی، شناسایی و رفع هم‌پوشانی بیمه‌ای، بیمه اختیاری، بیمه‌های توافقی و اجرائیات و ضوابط بیمه‌ای مقاطعه‌کاران اشاره کرد.

حذف دعاوی دارای فراوانی

اداره کل امور حقوقی و قوانین سازمان تأمین اجتماعی با بهره‌گیری از اطلاعات آماری سیستم جامع حقوقی، ضمن رصد میزان فراوانی هر دعوی و دعاوی جدید، موارد دارای بیشترین فراوانی با تکرار هر ساله را شناسایی و مورد آسیب‌شناسی قرار می‌دهد. با تحقق این روند، علل این مهم در کارگروه‌های مشخص بررسی و راهکارهای لازم جهت کاهش و حذف آن‌ها اتخاذ می‌شود. در واقع حذف دعاوی دارای فراوانی بالا در حوزه تأمین اجتماعی به‌عنوان یکی از اولویت‌های حوزه حقوقی این سازمان در دوره جدید مدیریتی مطرح بوده است.

پیگیری وصول مطالبات از دولت

در مدت بیش از دو سال گذشته، حوزه حقوقی تأمین اجتماعی اقدامات مختلفی نظیر پیگیری جهت انعقاد سه قرارداد واگذاری سهام دولت در شرکت پالایشگاه نفت امام خمینی (ره) شازند، شرکت آلومینای ایران و شرکت صنعتی معدنی اپال پارسیان سنگان، جهت وصول مطالبات این سازمان از دولت انجام داده است. مجموع اقدامات مربوط به وصول مطالبات، منجر به انعقاد سه قرارداد

واگذاری سهام دولت در شرکت پالایشگاه نفت امام خمینی (ره) شازند به میزان حدود ۲۵ درصد سهام شرکت مذکور و به ارزش تقریبی ۵۹ هزار میلیارد تومان، شرکت آلومینای ایران حدود ۱۸/۵ درصد سهام به ارزش تقریبی ۴۶۵۰ میلیارد تومان و شرکت صنعتی معدنی اپال پارسیان سنگان حدود ۱۴/۲۵ درصد سهام به ارزش تقریبی ۸۵۵۰ میلیارد تومان شد. در اجرای تکلیف سران قوا در تیرماه سال گذشته، موارد مذکور بابت تسویه تسهیلات اخذ شده از بانک رفاه کارگران، به بانک مذکور منتقل شد که بزرگ‌ترین تسویه تسهیلات تاریخ کشور به‌شمار می‌آید.

علاوه بر آن، در اجرای بند «و» تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مبلغ ۵ هزار میلیارد تومان اسناد خزانه اسلامی با سررسید سال ۱۴۰۳ بابت رد دین دولت به سازمان دریافت شد. همین‌طور در جزء «۱» بند «ی» تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور، رد دین دولت به سازمان تأمین اجتماعی حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان مقرر شد.

در مجموع در کمتر از دو سال گذشته ۱۸۰ هزار میلیارد تومان تأدیه بدهی دولت به تأمین اجتماعی انجام گرفت.

پرونده‌های ادعای سوابق اشتغال

در سال جاری ۵۳ هزار و ۴۱۸ پرونده ادعای اشتغال سوابق در شعب تأمین اجتماعی مطرح و از این تعداد ۴۷ هزار و ۷۷۹ پرونده معادل ۸۹ درصد به تأیید رسید. ۵۶۳۹ پرونده نیز در نوبت ارائه مدارک و مستندات قرار دارند.

مراجعه بیمه‌شدگان به تأمین اجتماعی و ارائه درخواست مستقیم جهت بررسی سوابق ادعای اشتغال و بیمه به‌عنوان یکی از اقدامات حقوقی تأمین اجتماعی، صرفه‌جویی در وقت و عدم صرف هزینه برای بیمه‌شدگان را به دنبال داشته است. علاوه بر این، افراد مذکور برای ثبت درخواست رسیدگی به ادعای اشتغال نیازی به مراجعه به شعب ادارات تعاون، کار و رفاه اجتماعی ندارند. تأمین اجتماعی بر اساس اختیارات داده شده به موجب

قانون و دادنامه‌های هیأت عمومی به درخواست بیمه‌شدگان مدعی ثبت سنوات اشتغال و بیمه رسیدگی می‌کند.

همچنین اقدامات سه‌گانه حوزه‌های تقنینی، نظارتی و دولت، پیشگیری از طرح موضوعات و دعاوی جدید در مراجع قضایی، تشکیل کمیته مشترک آسیب‌شناسی با دیوان عدالت اداری و بررسی پیش‌نویس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری از نظر انطباق با قوانین و مقررات نیز در دوره ۲,۵ ساله مدیریت جدید سازمان تأمین اجتماعی در حوزه حقوقی اجرایی شده است.

فعالیت‌های حوزه بین‌الملل

در حوزه فعالیت‌های حوزه بین‌الملل سازمان تأمین اجتماعی، اقداماتی انجام شده که شامل تصدی کرسی در هیأت‌رئیس و کمیسیون‌های فنی اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی (ایسا)، ملاقات و بازدید هیأت خارجی از سازمان و نشست‌های دوجانبه مقامات در حاشیه رویدادهای بین‌المللی، ترجمه و پیاده‌سازی فیلم وینارهای اتحادیه بین‌المللی تأمین اجتماعی و ترجمه و پیاده‌سازی فیلم نشست حمایت اجتماعی یکصدونهمین کنفرانس بین‌المللی کار می‌شود.

همین‌طور ترجمه پاسخ حمایت اجتماعی سایر کشورها و نهادهای بین‌المللی به کووید ۱۹، اصلاحات نظام بازنشستگی اروپای شرقی و منطقه آمریکای لاتین و انتشار در قالب نشریه تازه‌های تأمین اجتماعی، هم‌سجی مواد قانون تأمین اجتماعی ایران با قوانین متناظر سایر کشورها، مشارکت در برگزاری دوره‌های آموزشی بین‌المللی با مشارکت مرکز آموزش بین‌المللی تورین ایتالیا، (ILO, ISSA)، برگزاری وینارهای ایسا با همکاری معاونت منابع انسانی، بررسی تطبیقی خدمات تأمین اجتماعی ایران با استانداردهای بین‌المللی و شرکت در برنامه رقابت تجربه موفق بین سازمان‌های عضو ایسا (دریافت تقدیرنامه و گواهی تجربه موفق) از اقدامات حوزه بین‌الملل تأمین اجتماعی در سال‌های اخیر به‌شمار می‌روند.